

Scheepvaartmuseum Baasrode vzw

Nieuwsbrief oktober 2023

Nieuwsbrief 1 oktober 2023

Inhoud

1. Woordje van de voorzitter
2. In memoriam
3. Ontmoetingsfeesten
4. Open Monumentendag
5. Overstromingsgebied Vlassenbroek – laatste stand
6. Scheepsramp op de Schelde
7. Botter De Koophandel
8. Aanpassing van de statuten
9. Botterwerkzaamheden
10. De Herita projectrekening Baasroodse botter Rosalie
11. Het nieuwe bier
12. Boekenbeurs
13. Te koop in de museumwinkel
14. Gegevens scheepvaartmuseum
15. Colofon

1. Woordje van de voorzitter

Het drukke zomerseizoen zit er weer bijna op, beste leden en sympathisanten.

Om nu te concluderen dat wij op onze lauweren mogen rusten, niets van dit alles!

Op vrijdag 6 oktober wordt de eerste statutaire vergadering georganiseerd, zie verder in onze nieuwsbrief.

Elk weekeinde wordt de site verder opgehouden, net zoals in het hoofdseizoen en wat de vrijwilligers betreft, nu het dek op onze Rosalie ligt is het de taak van deze mensen om dit verder af te werken, deklagen aanbrengen en honderden meters presennen, nageltje voor nageltje aanbrengen, uren kruipen erin, dat kan ik jullie verzekeren!

De najaarsperiode is ook DE tijd om nieuwe realisaties uit te denken voor volgend seizoen of verder op punt te zetten.

In de nieuwsbrief van 1 januari zullen wij er meer over uitweiden.

Beste lezer, van harte wens ik je een verdiende rustperiode, tijd om alle ballast over boord te droppen en, vanaf het voorjaar 2024 met volle kracht er tegenaan te gaan.

Veel leesplezier!

Jan Annemans

2. In memoriam

In memoriam Monique Menève

We melden u met droefheid het overlijden van de moeder van ons erelid Manu De Landtsheer.

We hebben afscheid genomen van mevrouw Monique MENÈVE, weduwe van de heer Burgemeester Adolf De Landtsheer.

Zij werd geboren te Leuven op 25 oktober 1932 en is thuis overleden te Buggenhout op 17 augustus 2023.

Namens Scheepvaartmuseum Baasrode vzw biedt het bestuur Manu en familie onze oprechte deelneming aan.

In memoriam Norbert Annemans

Op donderdag 07 september om 11 uur 's nachts ontviel ons Norbert Annemans op de leeftijd van 88 jaar, hij was het derde kind van Frans Annemans en Elza Verheijen.

Elza beviel op maandag 24 september 1934 in het vermaarde "moederhuis" in de Rosstraat.

Norbert was de broer van voorzitter Jan en kleinzoon van Emmanuel Annemans, meester-scheepmaker van "de houten zaat" van Van Damme en uitbater van de botenmakerij aan het dorpsplein van Baasrode.

Een voorbeeld van zijn scheepsbouwkunst, de Brabantse boot, is de bijboot van het museumschip Alyv, dat op zijn beurt in de droogdok van Van Praet ligt.

Norbert was gehuwd met Irma Verheijen, dochter van Armand Verheijen uit het veerhuis.

In 2015 verhuisde hij naar Knokke-Heist, bij zijn zoon Frank en stierf in het ziekenhuis van Blankenberge. De teraardebestelling gebeurde op vrijdag 15 september op de begraafplaats van Knokke-Heist.

3. Ontmoetingsfeesten 2 september 2023

Els Van Gucht stuurde ons een bedankje voor onze deelname aan deze vernieuwde Ontmoetingsfeesten.

Het was een geslaagd feest!

We hebben heel wat mensen mogen ontmoeten. Het petanquetoernooi blijft een succes. Het dartstornooi startte moeizaam maar uiteindelijk werden er toch wel wat pijltjes gegooid.

De pannenkoeken, croques en paella werden gesmaakt, de drankjes vlot besteld. Blijve kinderen met de schminkstand en het springkasteel...

De optredens van de Belleman, Moving, huisorkest 't Plein, de harmonie lokten veel toeschouwers en brachten gezelligheid. De rondleiding in het Scheepvaartmuseum werd door de deelnemers gewaardeerd.

Samen zingen met Geertrui en Jasper van Zie ze Zingen als afsluiter van deze tweede ontmoetingsfeesten... Het was super!

Wij als team van Parochiale werken hebben zondag bij het opruimen nog nagenoten van deze geslaagde feestdag.

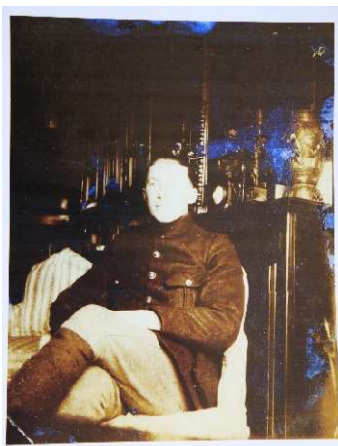
We zijn ook blij met de positieve reacties die we al kregen.

De vele handen maakten het werk licht maar vooral de vlotte samenwerking, het vrijwillig helpen maakten er een echt ontmoetingsfeest van.

Daarom: **DANK JE WEL!**

Het team van parochiale werken

4. Open Monumentendag op de scheepswerf.

Op zondag 10 september ging in Vlaanderen de jaarlijkse Open Monumentendag door, dat was ook het geval op de provinciale erfgoedsite Scheepswerven Baasrode.

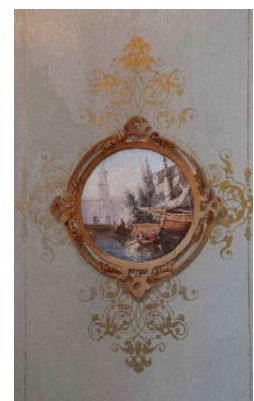
Bij die gelegenheid publiceerde de vzw Scheepvaartmuseum Baasrode een brochure over de interieurs van de meesterwoning Van Damme.

Deze brochure schept een beeld van de rijkelijke interieurs die, in de loop van de negentiende eeuw, op de plafonds en de deuren aangebracht zijn ter gelegenheid van de tewaterlating van het volschip Leopold I. Dit driemast volschip liep van stapel op 10 april 1852.

In 1895 verfraaide kunstschilder Karel Pilaet de muren van de bijkeuken van deze woning.

De brochure wordt in het museum, te koop aangeboden aan de spotprijs van €2.

Verdere inlichtingen tel. 052/46 31 28

5. Overstromingsgebied Vlassenbroek – laatste stand

Het laatste nieuws over het overstromingsgebied Vlassenbroek

De afgelopen maanden is er hard gewerkt in het overstromingsgebied Vlassenbroek. We geven je graag een overzicht van alle realisaties, maar ook van al het werk dat nog op de plank ligt om deze polder definitief om te vormen tot een overstromingsgebied.

Wat is er gebeurd?

Afgezien van het gedeelte ter hoogte van de werftoegang zijn de ringdijk en jaagpaden volledig afgewerkt. Ook de in- en uitwateringssluizen van het noordelijke deel zijn klaar voor dienst. In het zuidelijke deel zijn de uitwateringssluis en de sluis in de ringdijk af. Die laatste wordt binnenkort ook in dienst genomen.

Dankzij de ringdijk is de omgeving goed beschermd tegen wateroverlast. Ook het uitgebreide pompstation en de langsgracht dragen hun steentje bij aan de waterveiligheid. In 2024 en 2025 doen we trouwens nog extra studiewerk om de afwatering in de omgeving verder te verbeteren, rekening houdend met klimaatwijzigingen.

Wat staat er op de planning?

In een volgende fase vormen we de bestaande Scheldedijk om tot een overloofdijk. Die bestaat uit verschillende delen. Zo werken we momenteel aan het deel tussen de aansluiting van de compartimenteringsdijk op de Scheldedijk en de in- en uitwateringssluizen in het noordelijke deel. We plannen deze werken tegen de winter af te ronden.

Volgend jaar beginnen we dan aan 2 andere delen van de overloofdijk. Enerzijds het gedeelte tussen de in- en uitwateringssluizen in het noordelijke deel en de ringdijk aan de kant van Vlassenbroekdorp, anderzijds het gedeelte tussen de compartimenteringsdijk en de zuidelijke uitwateringssluis.

Aanvankelijk zal deze overloofdijk nog niet overstroombaar zijn, aangezien we een deel van de Scheldedijk tijdelijk op niet-overstroombaar niveau houden. Pas op het einde van de werken graven we ook dit laatste deel af tot op overstroombaar niveau. Dat zal gebeuren tegen eind 2025.

Hoe zit het met de natuur?

Nu de in- en uitwateringssluizen in het noordelijke deel klaar zijn, zal hier elke dag een kleine hoeveelheid water het gebied in- en uitstromen op het ritme van eb en vloed. Zo ontstaat er prachtige getijdennatuur. Verder leggen we in het noordelijke deel ook een geulensysteem aan. Dat is nu voor de helft gerealiseerd. De afwerking is voor dit en volgend jaar.

Een compartimenteringsdijk scheidt het noordelijke en het zuidelijke deel. Daardoor kan er in het zuiden een ander soort natuur tot ontwikkeling komen: waardevol wetland, met moerasbossen, waterpartijen en riet. Op dit moment wordt in het zuidelijke deel de zone met de voormalige zandstock heringericht. Deze werken willen we dit jaar nog afronden.

Wat met recreatie?

Zoals gezegd zijn de jaagpaden op de ringdijk klaar om wandelaars en fietsers te verwelkomen. Later wordt de betonweg ook heraangelegd en wordt er nog een pad voorzien in het noordelijke deel. De jaagpaden op de overloofdijk leggen we aan zodra we ze op overstroombaar niveau gebracht hebben.

In Vlassenbroek is de stad Dendermonde volop bezig met de aanleg van een parking. Over enkele jaren komt er ook eentje in Baasrode. Tot slot zijn de visvijvers al een tijdje verhuisd. Zij zijn 'the place to be' voor het betere hengelwerk.

Life SPARC

Met het Sigmaplan wapenen we de Scheldevallei beter tegen de gevolgen van de klimaatverandering, zoals de zeespiegelstijging en periodes van hevige neerslag. In Europa wordt het Sigmaplan als een voorbeeldproject beschouwd. Daarom kunnen een aantal Sigmagebieden, waaronder Vlassenbroek, rekenen op bijkomende financiering van Europa via het project LIFE Sparc (life-sparc.eu).

6. Scheepsramp op de Schelde.

Het gebeurt niet elke dag, een scheepsramp op de Schelde en zéker niet ter hoogte van Vlassenbroek, ook al gebeurde het op de linkeroever.

Op maandag 07 augustus 2023 voer schipper Dominique Van Tongerloot uit Ham-sur-Heure nabij Charleroi, met kempenaar Jogo II, onder Nederlandse vlag, van de Antwerpse haven naar Menen met een volle lading baksteen.

Het weer is voortreffelijk, niets bijzonders op de Zeeschelde behalve dan dat het net giertij geweest is. Maar dat kon geen invloed hebben op de situatie op de Schelde, nog vooraleer het schip uit het Straatsburgdok vertrok, maakte het al water met slagzij als gevolg.

Toch verliet het schip de Van Cauwelaertsluis in Antwerpen, passeerde het veer in Baasrode rond halfelf om vervolgens de gevaarlijke meanders boven Vlassenbroek te rondenvan.

Een kwartiertje later en enkele kilometers verder liep het mis. Mensen die de plaatselijke situatie kennen, weten dat, op die plaats, de Schelde een bedding uitgesleten heeft van bijna 20 meter diep, met het gevolg wervelingen in de toch al zware stromingen op de rivier, kleinere jachten en zelfs grotere schepen worden alle richtingen uitgedwongen wat van de schippers héél wat stuurmanskunst vraagt. Nét dat moment, om 11 uur was het hoogwater op dat rak.

Het is geen geheim dat schepen, als ze een bocht naar bakboord nemen, overhellen naar stuurboord, ook dit schip zal op dezelfde manier gereageerd hebben met het gevolg dat mogelijks de lading verschoof en het water maakte.

Honderden jaren geleden voeren er uiteraard ook scheepjes geladen met baksteen, de zogenaamde steenschuitjes, het waren zelfs zeilscheepjes die heel wat helling konden hebben maar de situatie in het ruim was anders. Vroeger werden deze scheepjes, uit de hand geladen, met ander woorden, de bakstenen werden gestapeld van bak- naar stuurboord, dus van spant naar spant.

Momenteel wordt baksteen verscheept op paletten, afgedicht met krimpfolie, het gevolg is dat de lading kan verschuiven, de breedte van het ruim is immers niet het veelvoud van één pallet.

Geen enkele schipper zal het in zijn hoofd halen de luiken dicht te leggen bij een lading baksteen, ook onze schipper niet, met het gevolg dat het bewuste schip, bij het nemen van de bocht danig zware slagzij maakte over stuurboord.

Een fietsende getuige die op de Scheldedijk zijn kilometers aftrapte, had het al opgemerkt hoe zwaar het schip overhelde maar plots was het verdwenen, met man en muis.

Volgens rapporten duurde het ganse voorval amper 8 seconden.

Vanaf de middag vlogen politiehelikopters boven onze kop, op zoek naar de bemanning, zonder resultaat.

Later werd het schip gelokaliseerd, ter hoogte van de firma De Blende uit Grembergen: het lag op zijn zij over stuurboord op een diepte van 12 meter.

Bij het scannen van het schip bleek dat er een groot gedeelte van de lading naast het schip lag en kwamen 3 schimmen tevoorschijn, een grotere, waarschijnlijk van de schipper en twee kleinere, hoogstwaarschijnlijk van de twee scheepshonden, alle drie nog in de stuurhut.

De firma De Brandt uit Baasrode had al direct het werkeiland "Noord-West" op de tegenoverliggende zandbank gezet, van daaruit konden de duikers aan de slag.

Het scheepvaartverkeer bleef enkele dagen gestremd tot eindelijk, vanaf woensdag 9 augustus de scheepvaart weer kon hervat worden met in acht name van beperkingen.

Ook op de dijken werden beperkingen opgelegd voor het wandel- en fietstoerisme.

Op maandag 14 augustus konden dan eindelijk de bergingswerkzaamheden een aanvang nemen.

Aangezien het schip op zijn zij lag moest het eerst en vooral recht gezet worden vooraleer het zou kunnen gelicht worden.

Dit zou gebeuren met behulp van 2 bokken.

Maandag 14-08 lag de tweede bok aangemeerd aan de steiger aan de Driehuizen om ingezet te worden voor het lichten van het schip in zijn geheel.

Dit bleek veel moeilijker dan gedacht, oorzaak was de grote stroomsnelheid en de diepte waarop het schip lag.

Ook was het geen eenvoudige klus om het wrak rechtop te zetten vooraleer het kon geborgen worden. Na een eerste, mislukte poging, was het uiteindelijk zover, op woensdag 16-08 werd het schip dan toch gelicht, nadat er een derde bok aan te pas kwam.

Rond 11 uur 's avonds is het stoffelijk overschot van de schipper geborgen en naar het UZ in Antwerpen overgebracht.

De kempenaar werd vastgemaakt aan één van de bokken en naar Rupelmonde verhaald waar het op het droge gezet werd op de Nieuwe Scheldewerven voor verdere expertise.

De Vereniging - De Binnenvaart - gaf enkele gegevens van het schip vrij, wij hebben ze overgenomen.

Gegevens van de kempenaar Jogo II.

Eigenaar: Jogo Invest BV Ridderkerk Nederland.

Gebouwd met de naam BARINKO.

Eu nummer: 3051412.

Bouwjaar: 1957.

Bouwwerf: Peters, Dedemsvaart, Nederland.

Tonnage: 471 ton

Motor: Daewoo 360pk.

Lengte: 50m

Breedte: 7m

Diepgang: 2.2/ 0.2/ 5.0m

1ste eigenaar: A.H.de Regt in Rotterdam.

Nationaliteit: Nederland.

Laatste naam: Jogo 2.

Scheepstype: motorvrachtschip.

Eigenaar: Jogo Invest BV Ridderkerk.

Aanpassingen van het schip:

1957 BARINKO. A.H. de Regt in Rotterdam.

1985 WELVAREN. M. Steenbergen in Vianen.

2013 SWEETNESS. Sarl Fos in Frankrijk.

2020 Jogo 2. Jogo Invest BV in Ridderkerk.

7. De botter De Koophandel

Hét zusterschip van onze Rosalie was de botter “De koophandel”.

Net zoals de Rosalie was het schip gebouwd in 1881 op de werf van Van Damme. In feite was het schip gebouwd op dezelfde mallen als de Rosalie.

De bouwheer was Isidoor Verheijen, bijgenaamd “groten Door”.

Rosalie en Koophandel in de kil achter het Hof van Peene

Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog zijn alle Baasroodse schepen, niet alleen de bidders, gevlucht naar het neutrale Nederland.

Jan Verheijen heeft zijn bidders afgemeerd in Papendrecht, Isidoor Verheijen heeft de haven van Moerdijk voor zijn schepen gekozen.

Moerdijk ligt aan het Hollands diep, voor mensen die met de wagen naar Rotterdam gaan, Moerdijk ligt aan de Moerdijkbrug over het Hollands Diep, aan de andere kant van de brug ligt het beging van de Bergse Maas.

Tegenover de haven van Moerdijk is de monding van de Dortsche Kil, de belangrijkste scheepvaartverbinding tussen de Schelde en de Rijn.

Na het sluiten van de wapenstilstand op 11 november 1918 zijn beide schepen teruggekeerd naar Baasrode en hebben gepoogd hun palinghandel opnieuw op te starten.

De vervuiling van het Scheldewater heeft er anders over beslist, de industrie was inderdaad ook direct opgestart met rampzalige gevolgen voor de Schelde en de bijhorende visrijverheid, het was vooral de lozing van de verffabriek Teinturia uit Aalst en het vervuilde Scheldewater uit Noord-Frankrijk die de boosdoener waren.

De beide takken van de familie hebben al vlug ingezien dat het “vechten tegen de bierkaai” was.

Resultaat: de bidders van Baasrode verdwenen alle van de Baasroodse rede, de Rosalie werd verkocht naar Terschelling, de Koophandel naar Engeland.

De aanvoer van paling per schip kwam daardoor aan zijn einde.

De familie Van Gaever schakelde ook over naar een andere manier van aanvoer van verse paling en verlegde zelfs haar basis van Baasrode naar Ternat en stichtte daar het bedrijf "Aalvis" op het industrieterrein van deze gemeente.

Wie was Isidoor Verheijen bijgenaamd "groten Door?"

Door vestigde zich op de "Driehuizen" met zijn rug naar de Schelde naast Frederik Van Damme, leverancier van oliën van vetten voor de schipperij.

Wel een belangrijk figuur in Baasrode, zelfs nu stapt hij nog mee als reus in de carnavalstoet.

Gelukkig zijn er nog tientallen foto's en schilderijen gemaakt van deze schepen vooraleer zij definitief van het toneel verdwenen.

Denken wij maar aan het zo typische beeld van de "Driehuizen met de botters en de lindebomen.

8. Aanpassen van de statuten.

Elke vzw in Vlaanderen moet zijn statuten aanpassen, ten laatste op het einde van 2023.

Wij doen dat op de bijzondere algemene vergadering van vrijdag 6 oktober 2023.

Als op deze vergadering niet het vereiste aantal stemgerechtigde leden aanwezig zou zijn, volstaat het niet meer om een half uurtje later de volgende vergadering te organiseren. Voortaan moeten er 15 dagen verstreken zijn vooraleer de volgende statutaire vergadering kan georganiseerd worden.

Als er op 6 oktober niet voldoende aanwezigen zijn, plannen wij de volgende vergadering op dinsdag 7 november. Dan zal er kunnen vergaderd worden, ongeacht het aantal stemgerechtigde leden.

9. Botterwerkzaamheden

Botterwerkzaamheden week 3 van bouwjaar 2023

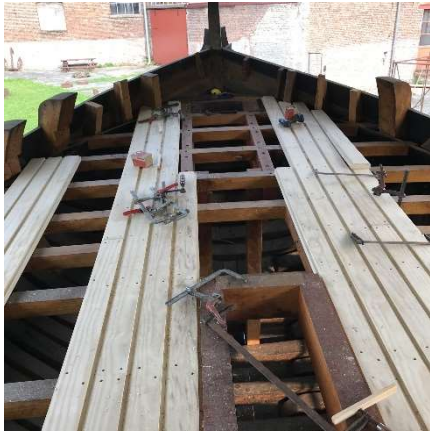
Dinsdag 29 augustus 2023.

Marco, de werfbaas van de botterwerf Nieuwboer komt om 10.00u de werf opgereden met alle planken voor het dek, ook Margriet is van de partij. Wie denk dat dat vrouwtje haar mannetje niet kan staan, is lekker mis! Zij "sjouwt" met plankjes, beter gezegd, balken van 5 meter lang als de beste.

Rond kwart na tien komen de artiesten de Bühne op, zoals gewoonlijk zijn het Jeroen, Ton en Cuyler. Het dek van onze botter Rosalie kunnen wij beschouwen als een klassiek concerto bestaande uit drie delen, de verschillende planken zijn als de muzieknoten van dit werk.

Jeroen en Cuyler zetten zich aan het componeren van de prelude, het voordek, Ton houdt zich bezig met de coda, het dek van het achterhuisje, kwestie van mekaar niet in de weg te lopen.

Op het voordek waren de plaatsers van de verschillende luikhoofden al vroeger vastgelegd, zij beginnen dan ook met het aanpassen van de planken links en rechts van deze luikhoofden, de kleinere delen tussen het mastluik, de koekoek en het ankerluik komen achteraf.

Aangezien het dek langer is dan de beschikbare dekdelen worden ze verlengd met nauw aansluitende vulstukken, de lassen worden later uitgefreesd voor de presennings.

Zowel aan bak- als aan stuurboord zijn, tegen de avond, al vijf dekplanken gelegd.

De koppen van deze verschillende dekplanken komen later onder de dubbeling tegen de verschillende spanten te liggen om, op hun beurt afgedicht te worden met de potdeksels.

Op het dek van het achterhuisje gebruikt Ton een andere methode. Hij start centraal, laat de eerste balk, mooie in lijn, op de hartlijn van het schip dus aansluiten aan de waterbalk van dit dek en overlopen op de achterstevenbalk, op die manier is tegelijk het kopshout van de achtersteven beschermd tegen in sijpelend regenwater.

Ook hij werkt beurtelings bak- en stuurboord, laat alle balken, of muzieknoten aansluiten aan de waterbalk en laat ze eindigen op de boeisers, mooi in dezelfde zwee als de boeiingplanken, met ander woorden, elke dekplank krijgt op die manier een andere lengte, een andere noot dus.

Om 6 uur houden de scheepsbouwers nog een laatste koffiepauze om achteraf nog verder te werken tot zij hun werkdag volmaken.

Botterwerkzaamheden van woensdag 30-08-2023

Jeroen, Ton en Kuyler zijn perfect om kwart voor acht al op de werf, gelaarsd en gespoord want vandaag regent het.

Aangezien het dek van ons Rosalie een aanzienlijke oppervlakte heeft, kon het dekken van het schip, gisteren onmogelijk tot een eind gebracht worden. Dus... vandaag worden dezelfde activiteiten verdergezet.

Om half twaalf komt Henk met Yvonne de werf opgedraaid.

Henk was, voor wie het zou vergeten zijn, de man die 12 jaar geleden de kiel legde van het schip en voor een groot deel, de lijnen bepaalde.

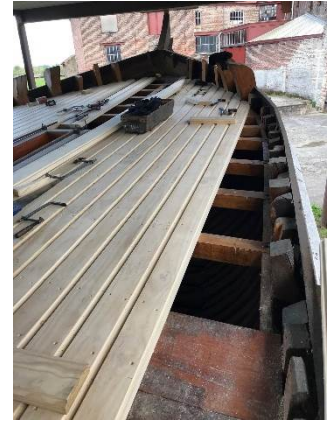
Mireille speelt voor gids in alle afdelingen van de site, rond drie uur verlaat hij ons weer na de melding achter gelaten te hebben dat hij volgend jaar op pensioen gaat en hij dan eventueel tijd kan vrijmaken voor ons schip.

Ondertussen doen onze botterbouwers dapper verder met volleggen van de dekken, als orgelpunt maken Jeroen en Cuyler de overgangen tussen het dek en opstaande boorden naar het potdeksel toe. Deze moeilijke vulstukken lopen in alle richtingen taps toe en gaan de droge naden vormen zodat regen- en buiswater niet kunnen insijpelen in het vooronder.

Tegelijk zet Ton op het achterdek zijn orgelpunt en deelt hij ons koudweg mee dat hij de werf gaat verlaten om zich in de gezondheidszorg te storten.

Tuur en Thierry ruimen de omgeving van de botter op, het zijn zaterdag immers Ontmoetingsfeesten met een babbel rond de botter.

Ook pakt Tuur de afzuiginstallatie aan om zo min mogelijk stof te maken in de houten loods.

Tuur en Jan brengen een bezoek aan de firma Linssens om een gepaste propfenboor te laten uitboren en slijpen.

Om zes uur wordt de riem er afgelegd en kunnen wij overgaan tot verdere besprekingen. Zo wordt er beslist dat het hout van het dek zal geïmpregneerd worden met Owatrol D1, het komt erop neer dat het dek zal voorzien worden van ongeveer 15 lagen olie.

Ook wordt de vorm van het potdeksel vastgelegd.

Verder wordt al een aanzet gegeven naar het uitzagen van het schroefraam en de bedenking van Jeroen om de uitsparing voor de schroef in het roer zo klein mogelijk te houden.

Er wordt afgesproken van het roer een mal te maken op ware grootte vooraleer het definitieve werk aan te vatten, er moet immers rekening gehouden worden, niet alleen met de vorm van het roer maar ook bv met de positie van de klampen waarop de helmstok komt te liggen, deze laatste moet immers perfect op de beting aansluiten.

De tweede dag van de derde week van 2023 blijkt achteraf een dag vol emoties te zitten.

Botterwerkzaamheden donderdag 31-08-2023

Vandaag zijn wij al toe aan de derde dag van de derde week van 2023.

Correct om 8 uur stappen de scheepsbouwers de werf op.

Jeroen verklaart mij plechtig dat, wat er ook moge gebeuren, zij niet naar huis terugkeren vooraleer het dek erin ligt.

Aan stuurboord ligt het gehele bestand aan dekplanken erin, ook de stopplank waar de droge naad moet uitgewerkt worden. Aan bakboord moet het nog gebeuren. Ook de delen tussen ankerbak, koekoek en mastluik zijn geplaatst.

Na de middag, rond 14.00u komt onze cameraman van dienst, Pol De Rijbel, weer een stukje aanbreien aan zijn film van de Rosalie, jaren geleden het werk overgenomen van Jan Dedroog, hopelijk houdt hij het vol tot het schip te water wordt gelaten.

Ook rond die tijd komen Tuur en Jan Marevoet de werf op, valt het te zeggen dat er, ook voor de vrijwilligers, méér dan werk genoeg te doen is?

Op het achterschip houdt Ton zich ledig met het achterdek. Gisteren heeft hij al bepaald waar het machineluik komt te liggen, vandaag komen alle dekplanken eromheen aan de beurt.

Bij de koffiepauze van 3 uur laat Jeroen zich ontvallen dat het momenteel wel érg donker wordt in het vooronder, het afbreken van de bouwplaats lijkt mij toch nog iets te vroeg.

Tijdens de pauze zingen alle acteurs, in koor: "wij komen er", tenslotte, bij een muziekstuk komen ook zangers te pas!

Het vraagstuk dat gisteren opgeworpen is, "hoe worden de lassen van de verschillende plankeinden aan elkaar gekoppeld zodat er geen lek kan optreden, wordt vandaag opgelost, ook hier komt er

presenning te liggen. Kuyler en Jeroen leggen de laatste hand aan de ingewikkelde stopgang aan bakboord om later de droge naad in te schaven.

Rond de tijd van halfzes wordt het laatste gat geboord, een laatste schroef in de dekplank geschroefd, tijd om op inspectie te gaan.

Jeroen helpt mij deskundig aan boord, ook al is de man voorzien van twee kolenschoppen, hij heeft een hart van goud, dat weten wij al jaren. Het moet gezegd, de andere scheepsbouwers moeten niet onderdoen voor hem!

Het vooronder moet natuurlijk nog ingedeeld worden in de woonst, de alkoven en de kettingbak maar, zoals het er nu bijligt, geeft het de indruk van een enorme ruimte.

Ook het achterdek van Ton blijkt een ontstellende oppervlakte te hebben, ruimte

genoeg om van bij de helmstok het gehele schip te overzien.

Wat mij opvalt als blinde projectleider is dat het achterdek hooggehouden is, dat hebben onze scheepsbouwers wel érg bewust gedaan, het voorschip is uiteraard ook niet te onderschatten, de stuurman moet tenslotte ook van het uitzicht kunnen genieten!

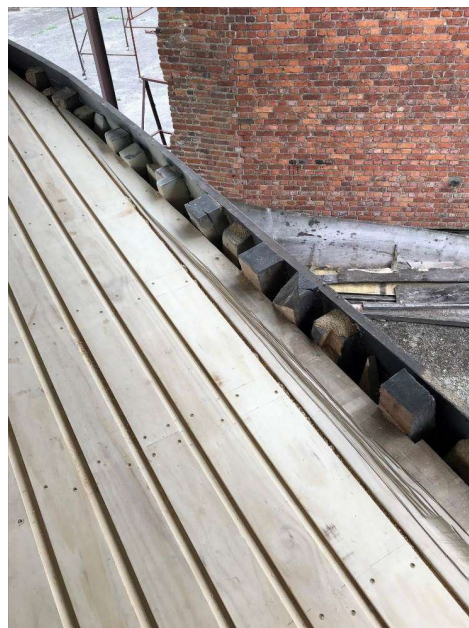
Enkele cijfertjes:

In het voordek zijn méér dan 2000 schroeven gedraaid, een operatie die telkens bestaat uit 3 bewerkingen, het voorboren in de onderliggende dekbalk, het uitboren in de dekplank voor de kop van de schroef en tenslotte het indraaien van de 8 centimeter lange rvs-schroef. Het afdoppen van elke schroef wordt overgelaten aan de vrijwilligers.

In het achterdek heeft Ton méér dan 400 schroeven gezeven, tenslotte moet elke dekplank op elke dekbalk 2 keer vastgeschroefd worden om te vermijden dat de verschillende planken onderling zouden gaan leven.

Zoals het een traditie is wordt de dag en dus de werkweek afgesloten met nog een laatste overleg en een laatste glas, wat er ook in getapt is.

Rond half acht verdwijnen de scheepsbouwers weer naar hun vaderland.

Botterwerkzaamheden week 4 dinsdag 26-09-2023

Iets na 10 uur komen Marco en Margriet de werf opgereden, de voorhoede dus. Zij hebben ook al de ankerlier meegebracht.

Wij hebben al een eerste overleg i.v.m. de werkzaamheden van deze laatste werkweek van 2023.

Op het voordek en vóór de lier wordt het krophout aangepast. Verder wordt op de omringende droge naad het binnenboord uitgelijnd.

Ook wordt er afgesproken om de spuigaten, tegen de waterbalk aan, al pas te maken om, wanneer het dek in de Owatrol gezet wordt, deze mee te kunnen impregneren.

Ook de anker/maststrijklier wordt vandaag gepresenteerd om de bevestigingsbouten af te schrijven, na dit "werkje" gaat de lier terug van dek en wordt ze opgeborgen in de houten loods tot het voordek volledig klaar is, Owatrol en presennen inbegrepen.

Verder wordt er met Tuur afgesproken dat het vooronder moet afgedekt worden met plasticfolie, de deknaden zullen immers lekken zolang zij niet voorzien zijn van presenning.

Ondertussen is gebleken dat Tuur al het voorbereidend werk geleverd heeft, nog enkel een 500-tal tapjes moeten er gelijmd worden, de overige 2000 zijn afgezaagd en bijgeschuurd!

Jeroen en Cuyler zetten zich elk aan een kant op het voordek en starten met het uitlijnen van de koppen van de spanten die boven het dek en de droge naad uitsteken. Het binnenboord moet immers vloeiend aansluiten aan deze spanten.

Een bijkomende moeilijkheid zijn de spuigaten. De afwatering van het voordek gebeurt immers doorheen het binnenboord, doorheen het eiken blok dat voorheen al ingebouwd was tussen de spanten en tegen het boeisel aan. Vooraleer dit kan afgewerkt worden moet in het dek en

tegen de waterbalk, een goot uitgekapt worden die het water naar de spuigaten leidt.

Op het achterdek behandelt Ton eveneens de aanzet voor het potdeksel. Weliswaar wordt dit op een enigszins andere manier aangebracht, er moet immers geen binnenboord aangebracht worden en ook de afwatering van dit dek gebeurt niet via spuigaten maar gaat rechtstreeks over boord.

Resultaat: de scheepsbouwers zijn uren aan het werk geweest zonder al te veel resultaat, tenminste niet op het eerste gezicht.

Ook de ankerlier wordt op zijn plaats gehesen. De gaten worden afgetekend waarmee de lier een muurvaste verankering krijgt.

Onder dek worden de bouten doorheen een rvs-hoekijzer gestoken om de krachten te verdelen.

Die twee hoekijzers gaan mee terug naar Spakenburg om daar verder afgewerkt te worden.

De dag eindigt met het uitzoeken van gepast hout om de binnenboorden te vervaardigen.

Botterwerkzaamheden week 4 woensdag 27-09-2023

Vandaag wordt er gestart met het uitzagen van binnenboorden.

Eens die gezaagd kunnen ze aan boord aangepast worden. De boorden zijn zó gezaagd dat de zwee, het verloop van het dek en het boeisel al de nodige holte van het dek hebben.

Tegen de avond is het binnenboord aan bakboord op de droge naad pas gemaakt en vast gebout, aan stuurboord is het boord uitgelijnd maar nog niet vastgezet.

Op het achterdekje heeft Ton de laatste aanpassingen gedaan aan het potdeksel en zou het vast gemonteerd kunnen worden mits de uitwatering van het dekje voorzien is van een koperen gootje, Tuur en Jan bezorgen hem het nodige materiaal, messingkoper met koperen nageltjes.

In de houten loods liggen de potdeksels van het voordek al afgetekend, klaar om de volgende dag uitgezaagd te worden.

Om 6 uur komt Nele van Het Laatste Nieuws, met haar fotograaf, een verslag opnemen van de bouw van onze botter.

Potdeksel achteraan stuurboord

s Avonds zijn de Spakenburgse scheepsbouwers, samen met het bestuur uitgenodigd op een barbecue. De voorzitter verwelkomt de genodigden aan de historische fase van de bouw van onze botter, het schip is immers gedekt.

In de loop van de avond geeft Jeroen een overzicht van de bouw van de Rosalie.

Op vraag van één van de aanwezigen wijst hij erop dat in Spakenburg hoofdzakelijk aan restauratie wordt gedaan, integendeel is onze botter een volledige nieuwbouw, dat betekent zowel voor ons als voor Baasrode en Vlaanderen, als voor Spakenburg een hoofdstuk in de geschiedenis van de beide gemeenten.

Achteraf keert iedereen met een voldaan gevoel, veilig huiswaarts en de scheepsbouwers naar hun nieuwe B&B in Malderen, de Casa-Cava is immers op vakantie.

Botterwerkzaamheden week 4 donderdag 28-09-2023

De vorige dag was het potdeksel al afgetekend, vandaag wordt het dus tijd om het uit te zagen.

Het spreekt voor zich dat al deze werken voorafgegaan worden door tijdrovend mallen tekenen en uitzagen en weer passen.

Eerst en vooral moeten het binnenboord en de bovenranden van het boeisel mooi perfect uitgelijnd zijn.

Ondertussen wijdt Ton zich aan de koperen afwateringsgoten op het achterplechtje, vooraleer het potdeksel kan vastgelegd worden.

In de houten loods wordt er driftig gezaagd, het stuurboordpotdeksel krijgt stilaan vorm.

Ook aan bakboord wordt er doorgewerkt en wordt het binnenboord muurvast gebout.

Het eindresultaat mag gezien zijn, op het einde van de laatste werkdag van het jaar 2023 ligt aan stuurboord het gehele potdeksel er op, van de achterste bolder op het voordek tot de achtersteven, aan bakboord ontbrak de tijd en ligt de bovenrand van het schip nog open.

De volgende keer, volgend jaar dus, zal het eerste werk het pas maken van de bovenranden van het binnenboord en het boeisel aan bakboord zijn.

Ook het zware blok van het krophout moet nog geplaatst worden.

Het doorboren van de spuigaten wordt uitgesteld tot volgend jaar, evenals de sponningen tegen de waterbalken en de lussen in de dekplanken.

Het nieuw aangebracht hout moet twee lagen harpuit krijgen om te worden.

Het gehele dek zullen wij in elk geval voorzien van de nodige lagen Owatrol, de sponningen en de kluisgaten kunnen nog altijd achteraf geschaafd en geboord worden.

Bij deze zit het werkjaar 2023 erop voor de scheepsbouwers, voor de vrijwilligers ligt er nog heel wat werk in het verschiet!

Eind augustus hebben wij moeten constateren dat er bepaalde zaken uit het werkhuis verdwenen. Wij hebben beslist om te wachten tot eind september om de mensen de gelegenheid te geven bepaalde zaken, o.a. 2 bussen gekookte lijnolie, terug te bezorgen. Dat is, tot op heden, niet gebeurd. Wij vinden het bijzonder jammer!

10. Herita projectrekening botter Rosalie.

Ook in 2024 blijft de fiscale regeling via de projectrekening bij Herita van kracht.

Een gift van minimaal €40 op deze rekening biedt de schenker een fiscaal voordeel van 60 procent van het gestorte bedrag.

Let wel, in de mededeling dient vermeld te worden "gift".

Voor alle zekerheid hierbij nogmaals de gegevens:

Herita projectrekening nummer IBAN **BE33 7460 2844 9946** - BIC KREDBEBB, met de vermelding GIFT.

Opgelet! Lidgeden worden niet geaccepteerd als gift.

11. Het nieuwe bier Rosalie.

Misschien een beetje sarcastisch uitgedrukt maar hoe meer Rosalies gedronken worden, hoe vlugger onze botter het sop in kan.

Momenteel staan er nog een aantal bakken, in het water, in de kelder. Hoe vlugger zij uitgedronken worden (of hoe vlugger het water weggepompt wordt) hoe beter.

Met kelderwater gaan Rosalies huidgangen niet dicht zwellen.

Jef VD heeft de voorzitter betrappt, nét op het moment dat hij zat te genieten van het heerlijke blondje, foei toch!

12. Boekenbeurs.

Op vrijdag 01, zaterdag 02 en zondag 03 december organiseert de vzw Books and Bites hun boekenbeurs in de bovenzaal van de bibliotheek in Dendermonde.

Ook de vzw Scheepvaartmuseum Baasrode zal aanwezig zijn op deze beurs

Wij zullen er al onze publicaties te koop aanbieden, De maritieme geschiedenis van Baasrode, De Baasroodse botter Rosalie, De interieurs van de meesterwoning en tal van andere drukwerken die de vzw ooit uitgegeven heeft via drukkerij Het Punt in Baasrode.

De openingsuren van de beurs zijn:

- op vrijdag 1 december: van 13.00u tot 22.00u,
- op zaterdag 2 december: van 10.00u tot 18.00u,
- zondag 3 december: van 10.00u tot 18.00u.

Verdere inlichtingen over de beurs en de organisatie kunt u aanklikken op de volgende link:

<https://booksandbites.be/>

De Dendermondse bib is te vinden in de Kerkstraat 111 9200 Dendermonde

Tel: 052/46 81 00

Wij verwachten jullie!

13. Museumwinkel.

Overzicht van de publicaties en voorwerpen te verkrijgen:

De maritieme geschiedenis van Baasrode, auteur Jan Annemans, uitgeverij Het Punt Baasrode, 196 blz., prijs €26,

De Baasroodse botter Rosalie, auteur Jan Annemans, uitgeverij Het Punt Baasrode 66 blz., €15,

Verdwenen sloopstypes, auteur Jan Annemans, drukkerij Het Punt Baasrode, €3,

De meesterwoning op de erfgoedsite Scheepswerven Baasrode, auteur Jan Annemans, fotografie Achiel Triempont, 8 blz., €2,

Scheepsmodel botter, €250

Kadasterplan Vlassenbroek, €5

Kadasterplan Baasrode, €5

De twee kadasterplannen samen: €7,5

Postkaarten Scheepvaartmuseum Baasrode, €0,50

14. Gegevens van de vzw Scheepvaartmuseum Baasrode

Adres: Sint-Ursmarusstraat 137, 9200 Baasrode

Telefoonnummer: 052/46 31 28

E-mailadres: info@scheepvaartmuseumbaasrode.be

Webadres: www.scheepvaartmuseumbaasrode.be

Bankrekening: BNP Paribas Fortis: BE37 0011 3713 3828 - BIC GEBABEBB

BTW-nummer: BE0420 511 430

Ondernemingsnummer: 0420 511 430

15. Colofon

Teksten: Jan Annemans, Els Van Gucht, Stefaan Nollet

Lay-out en correcties: Maurits Vernimmen, Denise Van Stappen

Fotografie: Achiël Triempont, Arthur Brutijn, De Vlaamse Waterweg, Ton Vos